

OBSAH

1. ROČNÍK

1	ÚVOD	5
1.1	Úlohy stavebníctva	5
1.2	Prehľad odborov jednotnej klasifikácie stavebných objektov	5
1.3	Prehľad stavebných procesov	6
1.3.1	Hlavná stavebná výroba	6
1.3.2	Špeciálne dokončovacie práce	6
1.3.3	Stavebné montáže	6
1.4	Prehľad stavebných materiálov	7
1.5	Pracovné prostriedky pre stavebnú výrobu — náradie, nástroje a pomôcky	7
2	PRÍRODNÝ KAMEŇ	9
2.1	Vznik a rozdelenie hornín	9
2.2	Stavebný kameň	9
2.3	Kamenivo do mált a betónov	10
2.4	Manipulácia s kamenivom a doprava od zdroja na stavbu alebo do výroby	11
3	VÝROBA MÁLT	12
3.1	Materiál na výrobu mált a jeho vlastnosti	12
3.2	Vápno	12
3.2.1	Druhy vápna	13
3.2.2	Hasenie vápna, hasnice a aktivátory	13
3.3	Cement	14
3.3.1	Druhy cementu	14
3.3.2	Prepravníky a zásobníky na cement	14
3.4	Druhy mált	15
3.5	Ručná výroba malty	16
3.6	Strojová výroba malty	17
3.7	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri výrobe mált	18

4	MALIARSKÉ A NATIERAČSKÉ PRÁCE	20
4.1	Prehľad malieb a náterov podľa použitého materiálu.	20
4.2	Postup pri vyhotovovaní vápennej maľby.	21
4.2.1	Príprava podkladu	21
4.2.2	Pačokovanie a maľovanie vnútorných a vonkajších stien	21
4.3	Sadra, príprava na použitie.	22
4.4	Bandážovanie rohov a trhlín, sadrovanie	23
4.5	Odstraňovanie starých malieb a tapiet	23
4.6	Náterové, impregnačné a konzervačné materiály na drevo a kov. Penetračné materiály na murivo a betón	24
4.7	Manipulácia s náterovými látkami a skladovanie	26
4.8	Príprava povrchu a náter kovových konštrukcií	27
4.9	Impregnačné a konzervačné nátery drevených konštrukcií	28
4.10	Penetračné nátery murovaných a betónových konštrukcií.	29
4.11	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri maliarskych a natieračských prácach.	29
4.11.1	Rezortné bezpečnostné predpisy.	29
4.11.2	Protipožiarne predpisy.	29
4.11.3	Hygiena práce	30
5	PRÁCA S DREVOM.	31
5.1	Základné názvoslovie, technické vlastnosti, hospodárne využitie.	31
5.2	Druhy a použitie stavebného dreva	33
5.3	Manipulácia s drevom a skladovanie	34
5.4	Ručné obrábanie dreva	35
5.4.1	Pracovné prostriedky a meracie pomôcky	35
5.4.2	Odkôrňovanie, sekание, štiepanie a rezanie dreva	36
5.4.3	Povrchové opracovanie dreva.	37
5.4.4	Vrtanie do dreva	38
5.4.5	Spojovanie driev	38
5.5	Zhotovovanie jednoduchých tesárskych výrobkov	40
5.5.1	Klátiky, klíny, kolíky	40
5.5.2	Dielce, debnenie, podlahové dielce.	40
5.5.3	Lešeňové kozy	41
5.6	Manipulácia s výrobkami z dreva	42
5.6.1	Doprava a skladovanie	42
5.6.2	Údržba a ochrana tesárskych výrobkov a ďalších výrobkov z dreva	42
5.7	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s drevom	43
5.7.1	Rezortné bezpečnostné predpisy.	43
5.7.2	Protipožiarne predpisy.	43
5.7.3	Hygiena práce a poskytnutie prvej pomoci	43
6	STAVEBNÉ KONŠTRUKCIE OBJEKTOV POZEMNÝCH STAVIEB	45
6.1	Triedenie konštrukcií budov	45

6.1.1	Triedenie podľa dielov stavby	45
6.1.2	Triedenie podľa stavebných prvkov	45
6.1.3	Triedenie podľa podlažia	46
6.2	Prehľad základných konštrukčných systémov	47
7	POMOCNÉ MERAČSKÉ PRÁCE PRI VYTYČOVANÍ STAVIEB . .	49
7.1	Stručné technické názvoslovie	49
7.2	Jednoduché meracie pomôcky	49
7.2.1	Meter a pásmo	49
7.2.2	Výtyčka a nivelačná lata	50
7.3	Postavenie lavičiek jednoduchého objektu	51
7.4	Spôsoby vytyčovania pravého uhla	51
8	TERÉNNE ÚPRAVY, ZEMNÉ PRÁCE PRI STAVBE CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÍ	54
8.1	Výkopové práce	54
8.1.1	Druhy zeminy a jej rozpájanie	54
8.1.2	Hĺbenie stavebných rýh a jám.	55
8.1.3	Výkopy v zime, odvodňovanie, čerpanie vody, čerpadlá.	56
8.2	Výdrevá výkopov	57
8.2.1	Druhy výdrev.	57
8.3	Manipulácia s výkopkom	58
8.3.1	Ručná doprava a uloženie	58
8.3.2	Nákladná motorová doprava a špeciálne dopravné prostriedky	58
8.3.3	Zasypávky a ubijanie po vrstvách, kropenie	59
8.3.4	Skládky zeminy	59
8.4	Budovanie jednoduchých komunikácií	59
8.4.1	Zabezpečovanie svahov, výkopov, násypov	60
8.4.2	Osadzovanie cestného príslušenstva	60
8.4.3	Vegetačné úpravy	60
8.5	Pomocné práce pri inžinierskych prácach.	60
8.5.1	Ukladanie drenážnych rúrok	60
8.5.2	Kameninové, liatinové a azbestocementové rúry — druhy a použitie na stavbách	61
8.5.3	Kladenie a tesnenie potrubia	62
8.6	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri zemných prácach	64
9	PRÍPRAVA BETÓNOVÝCH ZMESÍ	66
9.1	Druhy betónov	66
9.1.1	Prostý betón a železobetón	66
9.1.2	Ľahký betón	67
9.1.3	Použitie v stavebných konštrukciách.	67

9.2	Výroba betónovej zmesi	67
9.2.1	Zložky betónovej zmesi, prísady.	67
9.2.2	Pomery miešania	68
9.2.3	Ručná a strojová výroba, miešačky a betonárne.	69
9.3	Spracúvanie betónovej zmesi	70
9.3.1	Rozvoz, automobilové miešačky a domiešavače	70
9.3.2	Ukladanie a zhutňovanie, vibrátory	71
9.3.3	Osobitosti prípravy a ošetrovanie betónu v letnom a zimnom období	72
9.4	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri výrobe a spracúvaní betónovej zmesi.	72

2. ROČNÍK

1	PRÁCE PRI BETÓNOVANÍ	75
1.1	Odebňovacie práce	75
1.1.1	Druhy debnenia.	75
1.1.2	Debnenie z dreva	75
1.1.3	Systémové debnenie	75
1.2	Vystužovacie práce a práce s kovom.	77
1.2.1	Prehľad a funkcie pracovných prostriedkov na ručné obrábanie kovov	77
1.2.2	Úprava a príprava betonárskych ocelí — rovnanie, strihanie a ohýbanie	78
1.2.3	Výstuž základných konštrukcií zo železobetónu — základové pätky a pásy, dosky, trámy a stĺpy.	80
1.2.4	Doprava a skladovanie oceľových výrobkov a výstužných prvkov, zdvíhacie zariadenia	82
1.3	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s výstužou.	83
2	IZOLÁCIA	85
2.1	Význam izolácie	85
2.2	Druhy izolácií	85
2.2.1	Vodorovné a zvislé izolácie proti vlhkosti	85
2.2.2	Tepelné a zvukové izolácie	87
2.2.3	Izolácia potrubia	87
2.3	Dodatočné izolácie proti zemnej vlhkosti.	88
2.4	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri izolovaní, poskytnutie prvej pomoci pri úrazoch a protipožiarna ochrana	88
3	VNÚTORNÉ A VONKAJŠIE LEŠENIE	90
3.1	Vnútorné pomocné lešenie	90
3.1.1	Kozové lešenie	90
3.1.2	Lavicové a stĺpikové lešenie	91
3.1.3	Pojazdné lešenie	91
3.2	Vonkajšie lešenie	92

3.2.1	Rebríkové a rebrinové lešenie	92
3.2.2	Rúrkové lešenie a lešenie HAKI	94
3.2.3	Ochranné konštrukcie	95
3.3	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri stavbe lešení a pri práci vo výškach	95
4	MUROVANIE A OMIETANIE	98
4.1	Organizácia práce pri murovaní a omietaní	98
4.1.1	Pracovné prostriedky	98
4.1.2	Pracovné, materiálové a dopravné pásmo	99
4.1.3	Príprava malty	99
4.1.4	Ručná a mechanizovaná doprava	99
4.2	Rozmery a hrúbka muriva	100
4.2.1	Murivo z tehál a kvádrov	100
4.2.2	Murivo z tvaroviek a tvárnic	101
4.3	Väzby tehlového muriva	102
4.3.1	Základné pravidlá murovania podľa technologických noriem	102
4.3.2	Behúňová a väzáková väzba	103
4.3.3	Zabezpečenie stavebných prác v zime	105
4.4	Účel a rozdelenie omietok	106
4.5	Príprava stien a stropov na omietanie	106
4.6	Ručné a strojové spôsoby omietania	107
4.7	Novodobé omietky a nástreky	108
4.8	Keramické obklady stien, obklad drevom a doskami	109
4.9	Škárovanie muriva	110
4.10	Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri murovaní a omietaní	111
5	PRÁCE PRI VYHOTOVOVANÍ PODLÁH	112
5.1	Účel a rozdelenie podláh	112
5.2	Podkladové násypy	112
5.2.1	Príprava a doprava materiálu	113
5.2.2	Hutnenie a hrubé zarovnanie	113
5.3	Doskové a vlyskové drevené podlahy	113
5.4	Podkladové a pochôdzne betónové mazaniny, lištové vibrátory a hladičky betónu	114
5.5	Dlažby	117
5.5.1	Ukladanie dlažieb	117
5.5.2	Zalievanie škár a čistenie	118
5.6	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri vyhotovovaní podláh	118
6	POMOCNÉ STAVEBNÉ PRÁCE	120
6.1	Vysekávanie rýh a dier	120
6.2	Odsekávanie omietok, nerovností, zvyškov mált a betónov	121

6.3	Búracie práce nenosných konštrukcií.	121
6.4	Čistenie tehál, okenných rámov, zárubní, radiátorov a ďalšieho vystrojenia stavby	122
6.5	Upratovanie sutiny, hrubé upratovanie staveniska a stavby	122
6.6	Stroje malej mechanizácie	123
6.7	Spolupráca pri montážach a špeciálnych dokončovacích prácach	125
6.8	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri pomocných prácach	125
7	PREFABRIKÁTY.	127
7.1	Význam prefabrikátov a výroba.	127
7.2	Druhy prefabrikátov.	130
7.2.1	Prefabrikáty podľa použitého systému stavby	130
7.2.2	Prefabrikáty podľa materiálov použitých pri výrobe a podľa vlastností	131
7.2.3	Prefabrikáty podľa hmotnosti.	131
7.3	Manipulácia, doprava a skladovanie.	131
7.4	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri manipulácii s prefabrikátmi.	133
8	NOVODOBÉ SPÔSOBY STAVANIA	134
8.1	Vývoj a prednosti montovaných stavieb	134
8.2	Stenové montované stavby	134
8.3	Skeletové montované stavby	135
8.4	Pomocné práce pri montáži konštrukčných prvkov montovaných stavieb	136
8.5	Konštrukcie zo zdvíhanými stropmi	137
8.6	Monolitické betónové stavby	137
8.7	Silikátové a kovové obvodové plášte.	137
8.8	Montáž v zime	139
8.9	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri montáži stavieb, zabezpečenie proti pádu do hĺbky.	139
9	STAVEBNÍCTVO V SÚSTAVE NÁRODNÉHO HOSPODÁRSTVA	142
9.1	Organizačná štruktúra stavebníctva v ČSFR	142
9.2	Stavebníctvo a starostlivosť o životné prostredie.	142
9.3	Organizácia a riadenie stavebného podniku.	144
9.3.1	Zásady a formy riadenia podniku	144
9.3.2	Vnútropodnikové riadenie	144
9.3.3	Práca stavbyvedúceho a majstra.	145
10	PRÍPRAVA STAVBY A ZARIADENIE STAVENISKA.	147
10.1	Odstraňovanie porastov, planírovanie a odstraňovanie prekážok	147
10.2	Zariadenie staveniska podľa druhu, rozsahu, konštrukcie a účelu	148
10.2.1	Výrobná časť	148
10.2.2	Prevádzková časť	150

10.2.3	Sociálna časť	150
10.3	Elektrická energia na stavenisku	151
10.3.1	Rozvod elektrickej energie	151
10.3.2	Bezpečnosť elektrických zariadení, zemné odpory	152
10.4	Príprava stavby na zimu	152
11	EKONOMICKÁ OTÁZKA STAVEBNEJ VÝROBY	154
11.1	Hospodárenie podniku.	154
11.1.1	Dôvody vedúce k hospodáreniu.	154
11.1.2	Podstata hospodárenia.	155
11.1.3	Spôsoby hospodárenia v dielni a na pracovisku	155
11.2	Hospodárske prostriedky organizácie	156
11.2.1	Základné prostriedky (ZP)	156
11.2.2	Obežné prostriedky	157
11.3	Zabezpečovanie výrobnnej činnosti v podniku	158
11.4	Kvalita výrobkov a ich hospodársky význam	160
11.4.1	Technická kontrola	161
11.4.2	Zodpovednosť za akosť	161
11.4.3	Spôsoby zabezpečovania akosti	162
	LITERATÚRA	164
	SÚVISIACE ŠTÁTNE A ODBOROVÉ TECHNICKÉ NORMY	165